

Klar livet – uden røg og rusmidler

Fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed og en røgfri generation i 2030 i 10 kommuner på Vestegnen og Sydamager

Version 17. april 2020

Klar Livet – uden røg og rusmidler

---

10 kommuner samarbejder om udmøntning af KKR-Hovedstadens fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed og en røgfri generation i 2030.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	2
Resume	3
Indledning	4
De unge på Vestegnen og Sydamager	4
Vision og strategi for fælles indsats om unges sundhed og trivsel	7
Fire principper	7
Vi monitorerer udviklingen i unges sundhed og trivsel	9
Vores faglige fundament	9
En 10-årig indsats	12
De langsigtede mål	13
Indkøringsfase 2020-2021 - opgaver og delmål	13
Organisering	16
Økonomi 2020	17
Økonomi 2021	18
Bilag 1: Overblik over organisering i Klar livet – uden røg og rusmidler	20
Bilag 2: Budget 2021 Klar livet - uden røg og rusmidler	23
Bilag 3: Kilder	24

Resume

I februar 2020 godkendte KKR Hovedstaden en fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed. Formålet med KKR-målet om unges sundhed er, at kommunerne i Region Hovedstaden går sammen om at yde en bedre indsats i forhold til de unges mentale og fysiske sundhed for på længere sigt at styrke de unges muligheder for at gennemføre en uddannelse og leve det liv, de gerne vil.

Kommunerne Albertslund, Brøndby, Dragør, Glostrup, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, Tårnby og Vallensbæk har siden 2015 samarbejdet om en røgfri generation 2030. Nu udvides samarbejdet. Med indsatsen Klar livet – uden røg og rusmidler vil de ni kommuner, evt. suppleret med Rødovre¹ Kommune, samarbejde om udmøntning af KKR-strategien om unges fysiske og mentale sundhed og målet om en røgfri generation 2030.

Både visionen om en røgfri generation 2030 og visionen om at ruste unge til at blive gode aktører i eget liv, er ambitiøse og komplekse. Der skal arbejdes med problemer, der er opstået over flere år, og mange aktører skal involveres i og samarbejde om at løse problemerne. Derfor er der lagt op til en strategi, der forløber over 10 år. Vi starter op i 2020 og kommer i mål i 2030. 2020 og 2021 er indkøringsperiode, herefter arbejdes der i perioder af 4 år med løbende evaluering og justering af indsatser og delmål.

I indkøringsfasen 2020-2021 vil opgaverne være:

- at etablere af fælles baseline om de unges fysiske og mentale sundhed via ungeprofilundersøgelse, og en struktur for, hvordan data sættes i spil blandt forskellige aktører
- at igangsætte dialoger og partnerskaber med uddannelsesinstitutionerne
- at styrke samarbejdet på tværs af forvaltninger og kommuner om forebyggende og sundhedsfremmende indsatser for unge
- at fortsætte indsatsen for en røgfri generation 2030 med røgfri skoletid på ungdomsuddannelserne, røgfri foreninger og udearealer samt rygestopindsatser særligt til unge og udsatte grupper

Udmøntningen af KKR-strategien om unges fysiske og mentale sundhed kobles på den samarbejdsorganisation, der er etableret mellem kommunerne om en røgfri generation 2030 – Bliv en vinder uden tobak. Samarbejdsorganisationen suppleres med en task force om fælles viden og en task force om partnerskaber med ungdomsuddannelserne. Hver kommune skal levere personaleressourcer svarende til 10 timer pr. måned til en af de to task forces. Derudover nedsættes en fundraisergruppe, som får til opgave at etablere samarbejde med eksterne aktører og fonde om udvalgte projekter og indsatser. Denne sammensættes af 1-2 direktører, en fundraiserkonsulent og projektledelsen.

Det samlede budget for ni kommuners samarbejde om en røgfri generation 2030 udgjorde i 2019 1.0233.135 kr. Dette er også budgetrammen for 2020. Dog vil bidraget fra Tårnby blive øget med 20.000 kr. idet de deltager på lige fod med de øvrige kommuner, og der vil evt. blive suppleret med bidrag fra Rødovre, såfremt de indtræder i samarbejdet. I 2021 øges budgettet til 1.565.610 kr. for 10 kommuner inklusive udgifter til rygestopmedicin og abonnement på ungeprofilundersøgelsen (afholdes allerede af 4 kommunerne). Udvidelse af samarbejdet om en røgfri generation 2030 til også at omfatte udmøntning af KKR-målet om unges fysiske og mentale sundhed samt udvidelse til 10 kommuner koster derved samlet 542.475 kr.pr. år.

Det indstilles, at kredsens af socialdirektører godkender, at udmøntning af KKR-strategien om unges fysiske og mentale sundhed sættes i gang pr. 1. juli 2020 som beskrevet i dette notat, herunder at budgetterne for 2020 og 2021 godkendes.

Organisationsdiagram, bemanning af task forces, budgetter for 2020 og 2021 findes som bilag bagerst i notatet. I det efterfølgende notat beskrives det mere konkret, hvordan udmøntningen kan ske, og hvordan det kan gøres i samspil med arbejdet om en røgfri generation 2030.

---

¹ Rødovre Kommune undersøger mulighed for at indgå i samarbejdet. Politisk beslutning inden sommerferien 2020.

Indledning

I februar 2020 godkendte KKR Hovedstaden en fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed. Strategien er udmøntningen af et af de tre KKR-mål for sundhed, som de 29 kommuner i Region Hovedstaden godkendte i foråret 2017².

Formålet med KKR-målet om unges sundhed er, at kommunerne i Region Hovedstaden går sammen om at yde en bedre indsats i forhold til de unges mentale og fysiske sundhed for på længere sigt at styrke de unges muligheder for at gennemføre en uddannelse og leve det liv, de gerne vil. For ved at stå sammen, står vi langt stærkere, når vi indbyder ungdomsuddannelserne til dialog og partnerskaber om sundhed, end hvis vi har 29 forskellige positioner.³

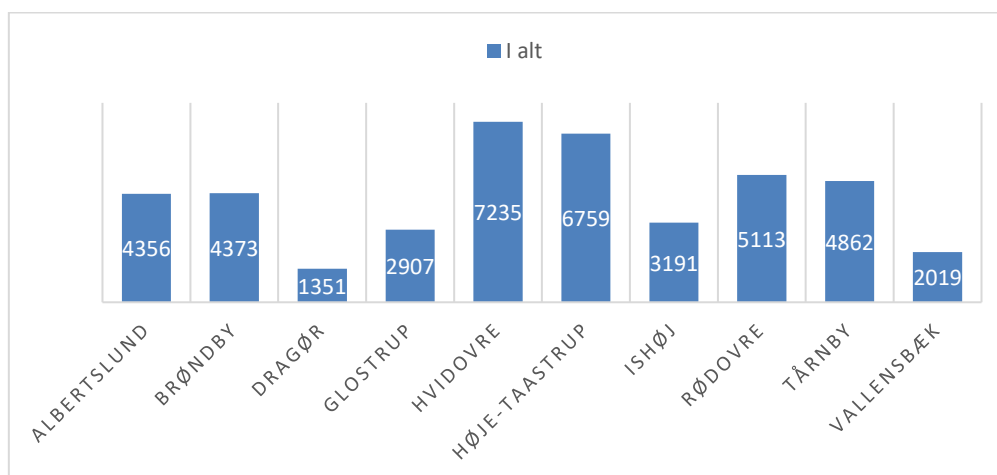
Kommunerne Albertslund, Brøndby, Dragør, Glostrup, Hvidovre, Høje-Taastrup, Ishøj, Tårnby og Vallensbæk har siden 2015 samarbejdet om rekruttering til rygestop og forebyggelse af rygning blandt børn og unge. Målet er en røgfri generation i 2030. Der er udviklet en bæredygtig model for samarbejdet mellem kommunerne. I januar 2020 blev samarbejdet nationalt anerkendt ved at vinde Den Gyldne Tråd 2020. Det er nyhedsmagasinet Kommunal Sundhed, der står bag prisen, og den gives til enkeltpersoner eller institutioner, som på forbilledlig vis har formået at forbedre det nære sundhedsvæsen. Det er derfor nærliggende at udvide samarbejdet til også at omfatte unges brug af rusmidler, bedre trivsel og mental sundhed.

Med indsatsen Klar livet – uden røg og rusmidler vil de ni kommuner, evt. suppleret med Rødovre⁴ Kommune, samarbejde om udmøntning af KKR-strategien om unges fysiske og mentale sundhed og målet om en røgfri generation 2030.

I dette notat beskrives, hvordan udmøntningen konkret kan ske, og hvordan det kan gøres i samspil med arbejdet om en røgfri generation 2030.

De unge på Vestegnen og Sydamerger

Der er 42.166 unge mellem 15-25 år i de 10 kommuner til sammen. Der er naturligvis stor spredning i antallet af unge mellem kommunerne. De fordeler sig med 7235 i Hvidovre og 1351 i Dragør. Der er ligeledes variation i antallet af unge på forskellige alderstrin. De 20-årige udgør flest med 3468 og de 23-årige færrest med 3229.

Tabel 1. Oversigt over antallet af unge mellem 15-25 år i de 10 kommuner. Tallene er taget fra Statistikbanken, FOLKETAL DEN 1. I KVARTALET EFTER OMRÅDE, KØN, ALDER OG CIVILSTAND, 2019.

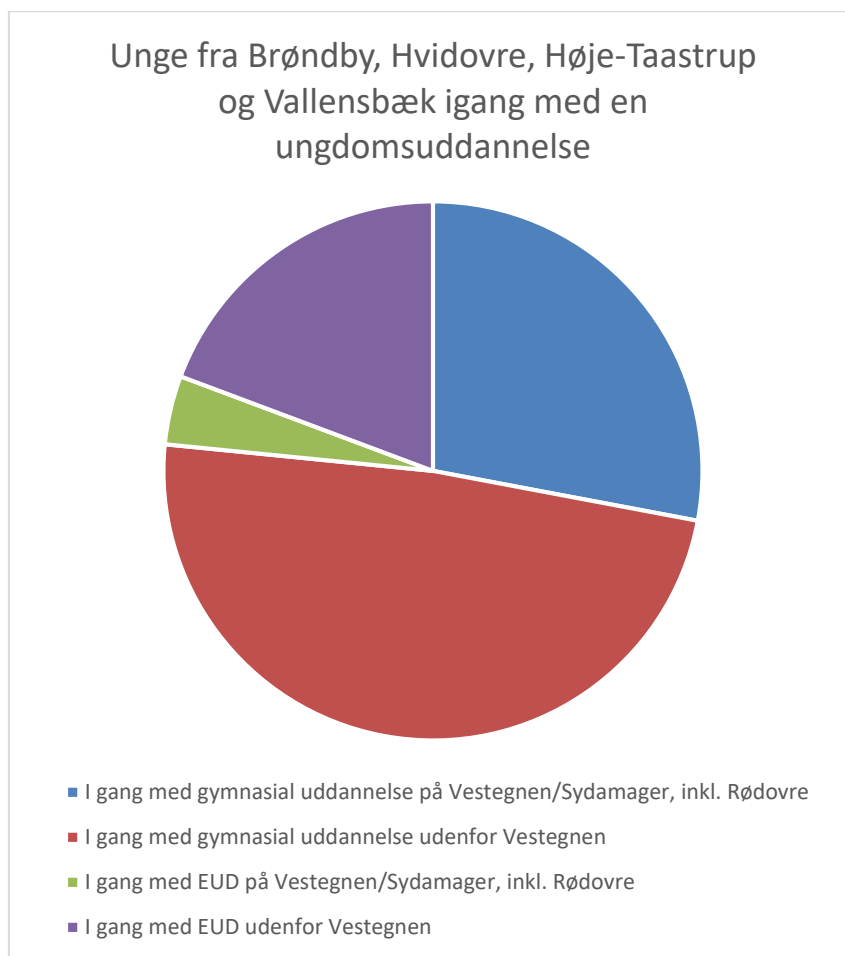
² KKR-mål for sundhed – Kommunernes fælles rolle på det somatiske og psykiatriske sundhedsområde i hovedstadsregionen - 2017

³ Fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed – for kommuner i Region Hovedstaden, KKR-Hovedstaden

⁴ Rødovre Kommune undersøger mulighed for at indgå i samarbejdet. Politisk beslutning inden sommerferien 2020.

Der er 11 gymnasiale uddannelsessteder, 5 erhvervsuddannelsesinstitutioner, 6 Forberedende Grunduddannelser (FGU). Vallensbæk og Dragør har ingen uddannelsesinstitutioner og Rødovre har ingen FGU, Albertslund og Glostrup deler en FGU. NEXT KBH er en af de væsentlige samarbejdspartnere, da de har ungdomsuddannelser i Albertslund, Glostrup, Ishøj og Rødovre.

Gymnasiet er den foretrukne ungdomsuddannelse. Hver gang én ung har valgt en erhvervsuddannelse, så har tre unge valgt en gymnasial uddannelse. Af de unge, der pt. er i gang med en ungdomsuddannelse, så har 2/3 valgt en uddannelsesinstitution uden for de 10 kommunernes geografiske område. De unge søger blandt andet til København, Roskilde, Greve og Solrød og i mindre omfang også til uddannelser i de øvrige kommuner i regionen.⁵

Tallene er kun baseret på fire kommuner, og skal tages med forbehold. I det videre arbejde vil de unges valg i forhold til ungdomsuddannelserne blive analyseret nærmere.

Der er på nuværende tidspunkt heller ikke overblik over hvor mange unge fra kommuner uden for Vestegnen og Sydamager, som går på ungdomsuddannelser inden for de ti samarbejdende kommuners geografiske område. Også det vil der blive kigget på.

⁵ Tallene er baseret på analyser fra Brøndby, Hvidovre, Høje-Taastrup og Vallensbæk.

De unges sundhedsadfærd

Der sker en stor ændring i unges sundhedsadfærd i skiftet fra grundskole til ungdomsuddannelse. Tabellen nedenfor viser resultaterne fra en undersøgelse fra Syddansk Universitet om sundhed og trivsel på de gymnasiale uddannelser og en tilsvarende undersøgelse blandt elever på erhvervsskoler.

	Ung 19 - Sundhed og trivsel på gymnasiale uddannelser ⁶	Ung 19 - Sundhed og trivsel på erhvervsuddannelser ⁷
Daglig rygning	9 pct. ryger dagligt, 24 pct. af HF-elever og knap 10 pct. af STX-elever 21 pct. af drengene bruger snus dagligt eller lejlighedsvist	29 pct. ryger dagligt, 9 pct. lejlighedsvist 38 pct. ryger cigaretter, e-cigaretter, vandpibe og/eller snus hver dag 12% af bruger snus, skrå eller tyggetobak hver dag eller engang imellem
Alkohol	20 pct. af drengene og 22 pct. af pigerne drikker mere end Sundhedsstyrelsens højriskgrænse for ugentligt alkoholindtag	19 pct. overskrider Sundhedsstyrelsens højriskgrænser for ugentligt alkoholindtag
Euforiserende stoffer	47 pct. af drengene og 29 pct. af pigerne har prøvet hash, pot eller skunk	44 pct. har på et tidspunkt i deres liv prøvet at ryge eller tage hash, marihuana, pot eller skunk 13-19 pct. har på et tidspunkt prøvet et af følgende stoffer; lattergas, amfetamin, kokain, MDMA eller Ecstasy
Søvn	34 pct. af drengene og 41 pct. af pigerne angiver, at de aldrig (næsten aldrig) får søvn til at føle sig udhvilet	27 pct. sover mindre end 7 timer
Psykiske symptomer	14 pct. af drengene og 16 pct. af pigerne føler sig ofte eller meget ofte ensomme 8 pct. af drengene og 15 pct. af pigerne føler sig stresset dagligt 6 pct. af drengene og 14 pct. af pigerne har mindst et psykisk symptom dagligt (ked af det, irriteret/dårligt humør, nervøs)	34 pct. er dagligt eller ugentlig stressede 10 pct. føler sig ofte eller meget ofte ensomme 12 pct. er næsten hver dag kede af det, irriteret eller nervøse

Sundhedsadfærd blandt unge på gymnasier og erhvervsuddannelser

Mental sundhed er en af de største udfordringer blandt unge. I KKR-strategien fremføres det, at hver femte ung angiver, at have dårlig mental sundhed. Danmarks Evalueringsinstituts undersøgelse af elevtrivsel udpeger nogle af de centrale udfordringer i forhold til elevernes trivsel:⁸

- Alle elever oplever svære perioder, og mange finder det svært at få skoleliv og ungdomsliv til at hænge sammen
- Der er brug for et fintmasket net, som tidligt kan opfange elever, der mistrives
- Arbejdet med trivsel er mest virksomt, når det forgår som en indsats på hele skolen
- Elever har brug for strategier, der kan hjælpe dem med at balancere skole og fritid og opnå gode studiekompetencer
- Elever vil gerne og er gode til at støtte hinanden, men de har brug for rammer og værktøjer

⁶ Udvalgte tal fra UNG19 – Sundhed og trivsel på gymnasiale uddannelser 2019, Statens Institut for Folkesundhed

⁷ UNG19 - Sundhed og trivsel på erhvervsuddannelser 2019, Steno Diabetes Center Copenhagen, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse

⁸ Elevtrivsel på gymnasiale uddannelser, Danmarks Evalueringsinstitut, 2019

Vision og strategi for fælles indsats om unges sundhed og trivsel

Visionen for den fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed handler om at styrke de unges muligheder for at gennemføre en uddannelse og leve det liv, de gerne vil. De unge bevæger sig på tværs af kommunerne. Derfor samarbejder kommunerne om det strategiske og forebyggende arbejde om unge.

Når de unge forlader grundskolen, er de én af de borgergrupper, som er mindst i kontakt med kommunen. Der hvor vi finder langt de fleste unge er på ungdomsuddannelserne. Uddannelsesstederne er derfor en vigtig aktør at samarbejde og danne partnerskaber med, når vi vil styrke de unges muligheder for at gennemføre en uddannelse, fremme deres mentale sundhed, forebygge rygning og brug af stoffer og alkohol.

Samtidig er det essentielt at udvikle kommunernes strukturelle rammer og forebyggende indsatser gennem erfaringsudveksling og benchmarking på tværs af forvaltninger og kommuner, bl.a. i samarbejde med de kommunale ungeindsatser (KUI). Samarbejde mellem kommunerne omkring de unges sundhed gør os til en stærkere partner for ungdomsuddannelserne og understøtter målet om at skabe sunde rammer på uddannelsesstederne.

En fælles indsats om unges sundhed og trivsel er en ambitiøs og kompleks indsats. Vi ønsker at invitere flere partnere med i vores samarbejde både for at styrke kompetencer og ressourcer. Som en del af strategien vil vi arbejde for at indgå strategiske samarbejder med eksterne aktører og fonde.

Fire principper

Strategien bygger på fire principper:

- Vi vil være en stærk samarbejdspartner
- Vi løfter i flok
- Vi indbyder til partnerskaber med ungdomsuddannelserne
- Vi arbejder med rammer og strukturer for at skabe større lighed i unges sundhed

En stærk samarbejdspartner

De ni kommuner har gennem en årrække opbygget en stærk samarbejdsmodel blandt andet i forhold til rekruttering til rygestop og forebyggelse af rygning blandt børn og unge. Samarbejdsmodellen har betydet, at kommunerne kan fremstå som en stærk, attraktiv og troværdig samarbejdspartner.

Der er skabt konkrete resultater, som er synlige for politikerne i alle kommuner, og som også er anerkendt af nationale centrale aktører og eksterne samarbejdspartnere. Der er stor tillid mellem aktørerne fra de forskellige kommuner. Det fremmer samarbejdet og beslutningskraften. Der er etableret interne kommunikationsstrukturer, der gør, at det er nemt for eksterne samarbejdspartnere at komme i kontakt med os. Ved udvidelse af samarbejdet til også at omfatte rusmidler og mental sundhed tages der udgangspunkt i principper og erfaringer fra det hidtidige samarbejde.

Vi vil bruge den positive historie, der er skabt om Vestegnen og Sydamagers samarbejdsmodel til at få nye samarbejdspartnere og fundraising til udvalgte indsatser.

Vi løfter i flok

Vi tager i fællesskab hånd om de unge, der bor i vores kommuner og/eller som går på ungdomsuddannelser i vores kommuner. Vi samarbejder om at udbyde en bred vifte af relevante, attraktive og målgruppespecifikke forebyggende tilbud.

Alle kommuner har ikke de samme tilbud, men til sammen har vi mange forskellige tilbud og indsatser, der støtter det gode ungdomsliv. Udvikling og afprøvning af nye indsatser kan ske i den enkelte kommune, eller ved at flere kommuner går sammen om opgaven. Vi gør os umage for at udveksle erfaringer, som kan deles mellem kommunerne.

Vi sætter os for at etablere effektive og hensigtsmæssige måder at udnytte ressourcer, eksempelvis ved at gøre det muligt at henvise unge til tilbud på tværs af kommunegrænser, hvor det giver mening.

Vi afprøver effekten af fremskudte forebyggelsestilbud på ungdomsinstitutionerne. Alle unge, der går på uddannelse i de samarbejdende kommuner kan benytte tilbuddene, uanset bopæl. Forebyggende tilbud kunne fx være Hjælp til rygestop, Lær at tackle angst og depression for unge eller tilsvarende tilbud.

Vi indbyder til samarbejde med ungdomsuddannelserne

Flere af kommunerne har samarbejde med ungdomsuddannelser inden for egne kommunegrænser. Fx samarbejder Albertslund Kommune med Albertslund Gymnasium om indførelse af røgfri skoletid i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse og Region Hovedstaden. Det er planen, at samarbejdet skal fortsætte med indsatser om andre sundhedstemaer. Der er skabt en god relation mellem gymnasiet (ledelsen og trivselsmedarbejderen) og sundhedskonsulenten i Albertslund kommune.

Det forestående udvidede samarbejde med ungdomsuddannelserne tager afsæt i og bygger videre på de gode relationer, der allerede er opbygget mellem kommunerne og ungdomsuddannelserne. Samtidig skal en tværkommunal struktur sikre en vis harmonisering mellem sundhedstilbuddene på forskellige ungdomsuddannelser.

I partnerskaber med uddannelsesinstitutionerne kan der endvidere inddrages andre eksterne aktører, som fx Regionen, Kræftens Bekæmpelse, KABS, Alkohol & Samfund, Det Sektorfri Forebyggelseslaboratorium, Komiteen for Sundhedsoplysning, universiteter og fonde. Indgåelse af partnerskaber bygges på ligestilling og gensidigt forpligtende samarbejde.

Vi arbejder med rammer og strukturer for at skabe større lighed i unges sundhed

Vi arbejder målrettet på at skabe sundere rammer for alle. På den måde fremmes sundheden for alle – ikke kun for de få. Strukturelle indsatser i form af fx røgfri skoletid, alkohol- og rusmiddelpolitikker og trivselspolitikker m.v. har vores hovedfokus i samarbejdet med ungdomsuddannelserne.

Internt i kommunerne forestår en opgave om styrkelse af samarbejdet på tværs af forvaltninger – blandt andet mellem den kommunale ungdomsindsats (KUI), sundhedsfremmeindsatser og børn- og ungeforvaltningen. Vi skal blive klarere på hvordan vi sammen kan tage et fælles ansvar for vores unge. Hvordan kan vi via forebyggende indsatser mindske andelen af unge, der har brug for hjælp? Hvordan finder vi i fællesskab frem til forebyggende tilbud til de svageste blandt andet i forhold til mental sundhed? Hvordan kan bruge data til at kvalificere vores indsats?

Vi udvikler kommunernes strukturelle rammer og forebyggende indsatser gennem erfaringsudveksling og benchmarking på tværs af forvaltninger og kommuner, bl.a. i samarbejde med de kommunale ungeindsatser (KUI).

En yderligere opgave handler om at gøre det nemt for vejledere, lærere og/eller mentorer på ungdomsuddannelserne at guide eller henvise elever til relevant hjælp i egen kommune. Vi styrker skolernes kapacitet til dette arbejde blandt andet gennem kompetenceudvikling af centrale nøglepersoner på ungdomsuddannelserne. Og vi styrker brobygningen mellem ungdomsuddannelserne og kommunerne ved at etablere én indgang i kommunen og etablere en fælles kommunikationsplatform.

Vi monitorerer udviklingen i unges sundhed og trivsel

Vi har ikke tilstrækkelig viden om unges sundhed og trivsel. Sundhedsprofil for Region Hovedstaden, som kommunerne benytter blandt andet som grundlag for sundhedspolitikker kan ikke umiddelbart bruges. Antallet af unge, der besvarer Sundhedsprofilerne er for få til, at der kan genereres tilstrækkelig valid viden på kommuneniveau i alderen 16-24 år, og den gennemføres kun hvert fjerde år.

Ungeprofilundersøgelsen som driftes af Komiteen for Sundhedsoplysning, BørnUngeLiv (tidl. skolesundhed.dk), Århus Universitet og kommunale parter benyttes i nogle af samarbejdskommunerne, men ikke alle. Formålet med ungeprofilundersøgelsen er at give kommuner og uddannelsesinstitutioner en aktuel viden om unges trivsel, sundhed, livsopfattelse og livssituation og bidrager dermed til at styrke den forebyggende indsats i og på tværs af landets kommuner.

Ungeprofilundersøgelsen er inddelt i tre målgrupper:

- Elever i udskoling (7.-9. klasse)
- Unge i aldersgruppen 15-30 år, der går på en uddannelsesinstitution (inkl. 10. klasse) i den deltagende kommune
- Unge i aldersgruppen 15-30 år, der er uden for uddannelse og beskæftigelse og har bopæl i den deltagende kommune

Ungeprofilundersøgelsen vurderes at være et egnet redskab til at få et godt datagrundlag for prioritering af indsatser og mål for fremdrift. Det forudsætter, at alle kommuner bliver medlemskommuner i BørnUngeLiv, og at den både bruges i kommunerne og på ungdomsuddannelserne.

Vi tager dialog med medarbejderne bag Sundhedsprofilen og Ungeprofilundersøgelsen for at afsøge mulighederne for løsninger, der kan styrke udmøntningen af KKR-strategien.

Billede fra Ungeprofilundersøgelsen 2019

Vores faglige fundament

Et vigtigt element i det hidtidige samarbejde mellem kommunerne har været en fælles faglig platform. Således er indsatsen 'Bliv en vinder uden tobak' baseret på dokumenteret viden og anbefalinger fra Sundhedsstyrelsen, Kræftens Bekæmpelse, Sundhedsprofil for region og kommuner 2013 og 2017, rapporter fra relevante universiteter, samt international dokumenteret viden. I udmøntningen af KKR-strategien om unges fysiske og mentale sundhed er det fortsat relevant at arbejde med udgangspunkt i anbefalinger og viden fra offentlige myndigheder og universiteter.

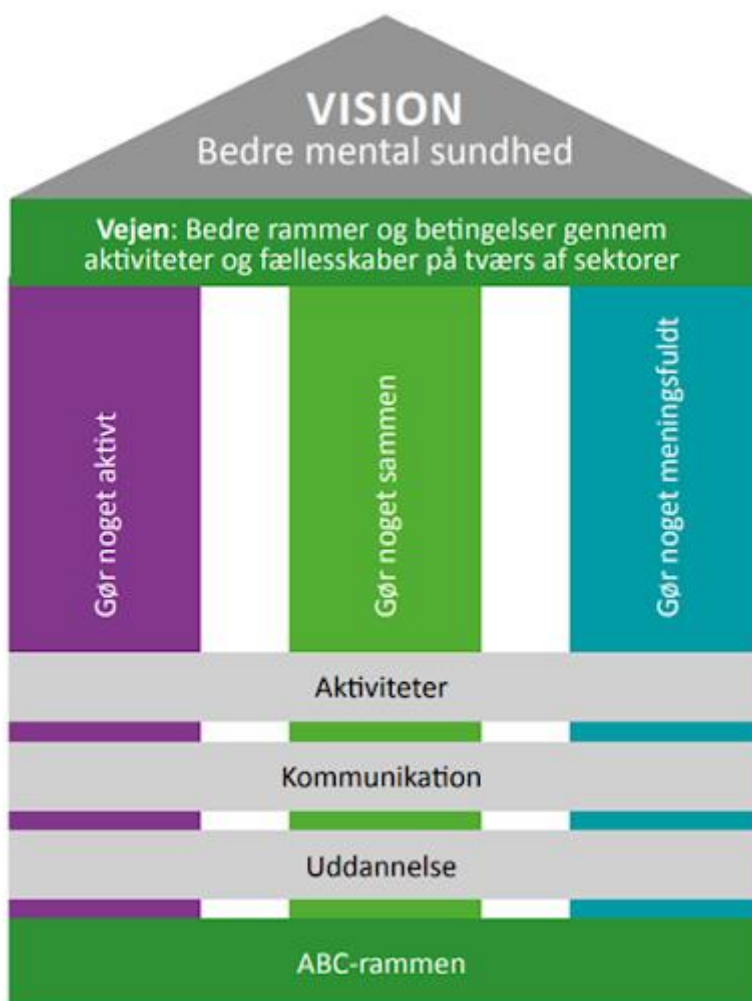
Sundhedsstyrelsen har udarbejdet 11 forebyggelsespakker med faglige anbefalinger til kommunernes forebyggelsesarbejde. Temaerne er blandt andet alkohol, tobak, mental sundhed og stoffer. I udmøntningen af KKR-strategien vil der blive arbejdet ud fra anbefalingerne fra forebyggelsespakkerne.

Desuden vil det være også være hensigtsmæssigt, at der arbejdes ud fra fælles teoretiske forståelsesrammer, særlig i forhold til mental sundhed og ændring af sundhedsadfærd.

Mental sundhed

WHO og Sundhedsstyrelsen definerer mental sundhed som en tilstand af trivsel, hvor den unge kan udvikle sig og udfolde sine evner, kan håndtere belastninger, indgå i positive sociale relationer og bidrage til fællesskabet. Der er dermed lagt op til et positivt begreb med to dimensioner, der begge spiller en rolle – en oplevelsesdimension og en funktionsdimension. Mental sundhed handler om at opleve at have det godt med sig selv og sit liv - og om at kunne fungere godt i sin dagligdag i samspil med andre.

4 af samarbejdskommunerne (Albertslund, Brøndby, Hvidovre og Ishøj) har tilsluttet sig partnerskabet ABC for mental sundhed. ABC for mental sundhed er baseret på den australske indsats Act-Belong-Commit, udviklet ved Curtin University. I Australien har indsatsen rykket både holdninger og adfærd i forhold til mental sundhed siden opstarten i 2005⁹. Visionen for ABC for mental sundhed er at fremme mental sundhed og trivsel i den danske befolkning. ABC for mental sundhed har et positivt og handlingsorienteret fokus. Gennem A) aktivitet, B) fællesskab og C) meningsfuldhed kan vi forbedre og styrke vores mentale sundhed.

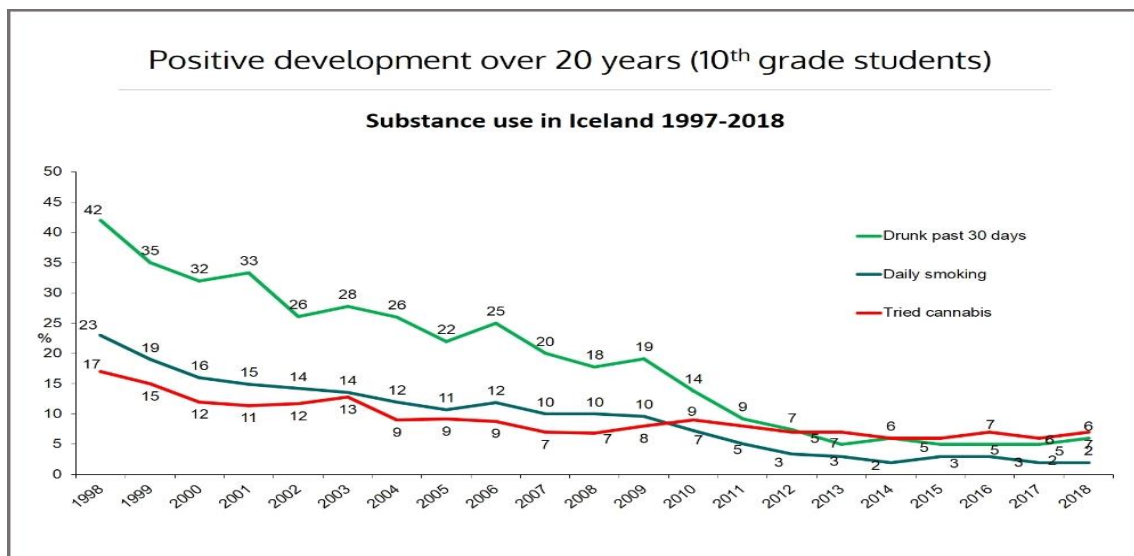

Abcmentalsundhed.dk

Inspiration fra den Islandske Model

⁹ Mental sundhed til alle – ABC i teori og praksis, Vibeke Koushede og ABC-partnerskabet, 2018

De udfordringer, som unge bakser med i deres liv, er komplekse, og kan ikke alene løses på ungdomsuddannelserne. Der er brug for en flerstrengt indsats, hvor mange aktører forholder sig til problemerne og samarbejder om løsninger. Til dette arbejde kan der hentes inspiration fra den måde at arbejde på, som de har udviklet i Island – i den såkaldte Islandske Model. Her lykkes det over en periode på 20 år at mindske unges brug af alkohol og rusmidler til næsten ingenting.

Udviklingen i Island i unges indtag af alkohol, tobak og cannabis over en 20-årig periode. <http://planetyouth.org>.

Den Islandske Model består af fem grundprincipper, og har rod i det teoretiske perspektiv om, at børn og unge er et produkt af de sociale omgivelser fremfor et rationelt styret individ, der kan foretage rationelle valg. Et væsentligt element er at der arbejdes på dokumenteret viden og at denne viden sættes i spil blandt forskellige aktører i lokalsamfundet og på skolerne. Herved skabes der ejerskab til problemerne og opbakning til løsninger.

5 grundprincipper i Den Islandske Model ¹⁰	
1.	<u>Styrkelse af det sociale miljø</u> - for at undgå eller mindske unges brug af rusmidler, er det vigtigt at tilbyde et socialt miljø, hvor der er lille sandsynlighed for at rusmidler vil indgå
2.	<u>Brug lokalsamfundet i sin helhed</u> - for børn og unge er lokalsamfundet deres levede verden, ved at styrke sammenholdet mellem familier, skoler og lokalsamfund generelt, får man en helhedsorienteret indsats og et stærkt samarbejde
3.	<u>Styrk lokal viden og engager de lokale</u> - viden er et middel til at oplyse befolkningen i kommunen om, hvordan det går med de unge, der bor der. Ved at bruge lokale data af høj kvalitet og nem tilgængelighed, kan det lokale forebyggelsesteam sætte ind der, hvor der er behov
4.	<u>Involvér forskere, politikere, praktikere og borgere til en forenet styrke</u> - det er essentielt at få en tværfaglig alsidig indsats, når man har med komplekse problemer at gøre. Hver gruppe har forskellige erfaringer og færdigheder, der alle kan bidrage til det fælles mål om at nedbringe overforbrug af alkohol og rusmidler
5.	<u>Løsningen skal matche problemet</u> - det er vigtigt at fremhæve, at langsigtede interventioner er nødvendigt. Problemer opstår typisk over længere tid med flere bidragende faktorer. Derfor kan man ikke forvente, at problemer, der udvikler sig over flere år, kan klares med en tre måneders intervention. Derfor kræver det økonomiske midler, der gør det muligt at fastholde, gentage og revidere processen løbende.

Opbygning af faglig viden på nye felter

¹⁰ Development and Guiding Principles of the Icelandic Model for Preventing Adolescent Substance Use, Kristjansson et al, 2019

En styrke ved det hidtidige samarbejde om en røgfri generation 2030, har blandt andet været opbygning af fælles faglig kapacitet om tobaksforebyggelse. Medarbejdere er blevet fagligt styrket, der er udviklet en best practise på tværs af kommunerne og mellem praktikere og ledere er der en fælles forståelse af 'den gode opgaveløsning'. Dette er sket gennem deltagelse i netværk, konferencer, partnerskaber og fælles udviklingsdage. Alle ni kommuner er partnere i Røgfri Fremtid. Projektleder deltager i Sund By Netværkets temagrupper om tobak sammen med flere af kommunerne.

I den fælles strategi om unges fysiske og mentale sundhed bliver der behov for at opruste medarbejdere og ledere på nye faglige felter, især mental sundhed. Som nævnt ovenfor har flere kommuner meldt sig ind i partnerskabet ABC for Mental Sundhed, hvorigennem der kan trækkes på relevant viden. Ligeledes arbejder Sund By Netværket også med mental sundhed samt en række andre relevante emner som alkohol, ulighed i sundhed m.m.

Muligheden for deltagelse i møder og konferencer om faglige relevante temaer for de medarbejdere, som involveres i udmøntningen af den fælles strategi om unges fysiske og mentale sundhed er en effektiv måde at relevante medarbejdere og nøglepersoner tilegner sig viden, og det vil styrke indsatsen.

Flere kommuner og ungdomsuddannelser har erfaringer med indsatser, der skal fremme sundhed og trivsel blandt unge. Vi skal gøre os umage for at få viden om og lære af disse erfaringer. I kataloget til den fælles KKR-strategi for hele Region Hovedstaden er udvalgte gode cases beskrevet. Disse peger blandt andet på, at i partnerskaber med ungdomsuddannelserne er det ofte kommunens rolle at facilitere og løbende understøtte tiltagene ude på ungdomsuddannelserne. Inddragelse af de unge selv både i forhold til at udtænke og gennemføre ideer og indsatser er også noget af det, der er fremhævet i casene fra KKR-kataloget.

Aktiv pause blandt unge. Foto fra Vallensbæk

En 10-årig indsats

Både visionen om en røgfri generation 2030 og visionen om at ruste unge til at blive gode aktører i eget liv, er ambitiøse og komplekse. Der skal arbejdes med problemer, der er opstået over flere år, og mange aktører skal involveres i og samarbejde om at løse problemerne.

Erfaringerne fra Island viser, at viden om de unges trivsel, sundhedsadfærd, sociale liv, fritidsinteresser og relationer til forældre og kammerater kan skabe forståelse og ejerskab til de centrale problemstillinger, og generere løsninger, der er bred opbakning til. Der skal over en årrække arbejdes med et systematisk loop, hvor viden om de unge sættes i spil i lokale arenaer, der genereres og afprøves løsninger, som igen måles og sættes i spil.

Derfor er der lagt op til en strategi, der forløber over 10 år. Vi starter op i 2020 og kommer i mål i 2030. 2020 og 2021 er indkøringsperiode, herefter arbejdes der i perioder af 4 år med løbende evaluering og justering af indsatser og delmål.

De langsigtede mål

Det overordnede mål med den fælles indsats er at styrke unges muligheder i livet ved at fremme mental sundhed og mindske forbrug af alkohol, stoffer og tobak.

I den fælles indsats ønsker vi at ruste vores unge til at blive gode aktører i eget liv, så de bedre kan håndtere de mange udfordringer, de uvægerligt vil møde i ungdomslivet. Vi stiler efter at indsatsen vil føre til unge, der træffer gode valg, der understøtter dem i deres ønsker for livet.

De konkrete langsigtede mål for den fælles indsats er:

- At det koordinerede samarbejde mellem kommunerne på Vestegnen og Sydager fører til en forbedret Ungeprofilundersøgelse inden for en 10-årig periode, på udvalgte parametre særlig i forhold til brug af tobak og rusmidler og mental sundhed.
- At indsatsen understøtter målet om at i 2030 skal mindst 90 pct. af de 25-årige have gennemført en ungdomsuddannelse¹¹.

Indkøringsfase 2020-2021 - opgaver og delmål

Hovedopgaven i 2020 og 2021 handler om at etablere et solidt grundlag for, at mange forskellige aktører kan bidrage til opgaveløsningen. Dette indebærer etablering af fælles baseline om de unges fysiske og mentale sundhed via ungeprofilundersøgelse, og en struktur for, hvordan data sættes i spil blandt forskellige aktører. Der forstås en opgave med at få alle kommuner til at bruge ungeprofilundersøgelsen, og få udvalgt et batteri af parametre, som kan følges over en årrække.

Der skal igangsættes dialoger og indgås partnerskaber med uddannelsesinstitutionerne. Der skal findes et niveau for tilbud, som både giver rum for, at der kan afprøves forskellige aktiviteter og tilbud, og som også tager højde for en vis harmonisering mellem ungdomsuddannelserne. Der skal også eksperimenteres med givende måder at inddrage unge i processen.

Der skal tages stilling til hvad vi kan tilbyde ungdomsuddannelser uden for de samarbejdende kommuner. Allerede nu har vi henvendelse om samarbejde med NEXT, som både har uddannelsesinstitutioner inden for de samarbejdende kommuner, og på Frederiksberg, Herlev, Ballerup og København, hvor der alle steder går elever fra de samarbejdende kommuner.

Internt i kommunerne er etableringen af de Kommunale Ungeindsatser (KUI) ved at være på plads. Der skal findes måder og strukturer hvorpå disse KUI'er kan samarbejde med kommunens sundhedsfremmende indsatser og forebyggelsestilbud. Der skal bygges en vigtig bro mellem de forebyggende indsatser og sikkerhedsnettet.

I takt med at partnerskaber med ungdomsuddannelserne udvikler sig, bliver der behov for at gøre det nemt for nøglepersoner på uddannelsesstederne at henvise/hjælpe unge i kontakt med relevante tilbud. Hvordan kan en uddannelsesvejleder på Hvidovre Gymnasium hjælpe en elev med psykiske problemer? Uddannelsesvejlederen har måske et godt overblik over Hvidovre Kommunes tilbud, men hvordan kan hun/han vide hvad der er af tilbud i andre kommuner? I den indledende fase skal der arbejdes henimod en afklaring af hvordan der kan skabes overblik og muligheder for henvisning på en nem måde.

---

¹¹ Regeringen har tiltrådt de overordnede EU-mål på uddannelsesområdet i Europa 2020- strategien om at reducere uddannelsesfrafaldet til 10 pct. for de 18-24-årige samt øge andelen af de 30-34-årige, der har afsluttet en videregående eller tilsvarende uddannelse, til mindst 40 pct. i 2020, Danmarks Nationale Reformprogram 2019.

Det fortsatte arbejde med røgfri generation 2030

I forhold til forebyggelse af rygning blandt børn og unge, er det en indsats, der er godt i gang. Til august 2020 vil alle grundskoler i alle de samarbejdende kommuner have indført røgfri skoletid for elever. Opgaven i 2020 og 2021 bliver at hjælpe ungdomsuddannelserne med at indføre røgfri skoletid (som bliver en del af den nye nationale tobakspakke). Arbejdet med udbredelse af røgfri udearealer og foreninger og indsats mod snus skal fortsættes. Driften af hjælp til rygestop, og udvikling af rygestoptilbud/nikotinafvænning til unge skal varetages.

Desuden er der igangsat indsatser, som drives af en eller flere kommuner. Det handler om rygestop til mere udsatte grupper som fx borgere med anden etnisk baggrund end dansk og psykisk sårbare herunder unge med tilknytning til psykiatrien, en indsats rettet mod foreningerne samt beskyttelse af børn mod tobaksforurenede luft i udsatte boligområder.

9 ud af 10

unge ønsker
en røgfri fremtid

Der arbejdes i to spor

Der er dermed lagt op til at vi arbejder i 2 spor:

Spor 1: Udmøntning af KKR-strategi om unges fysiske og mentale sundhed, herunder:

- Partnerskaber med ungdomsuddannelser
- Styrkelse af samarbejdet på tværs af forvaltninger og kommuner om forebyggende og sundhedsfremmende indsatser for unge
- Generering og deling af viden om unges fysiske og mentale sundhed

Spor 2: En røgfri generation, herunder¹²:

- Tobaksfri skoler og ungdomsuddannelser
- Tobaksfri fritid (foreninger og udearealer)
- Hjælp til rygestop, herunder udsatte grupper og sårbare unge

Sideløbende sættes der ind for at etablere samarbejde med eksterne aktører og fonde om udvalgte projekter og indsatser.

Delmål for opstart i 2020 og 2021

Delindsatser	Udgangen af 2021
Partnerskaber med ungdomsuddannelser	<ul style="list-style-type: none"> • Der er indgået partnerskab med 2-4 ungdomsuddannelser • De første erfaringer fra samarbejdet med ungdomsuddannelserne er opsamlet og delt mellem alle kommuner •
Styrkelse af samarbejde på tværs af forvaltninger og kommuner om forebyggende og sundhedsfremmende indsatser for unge	<ul style="list-style-type: none"> • Der er etableret de nødvendige interne kommunale fora for udveksling af viden om unges sundhed og koordinering af sundhedsindsatser • Der er afholdt fælles konference om unges fysiske og mentale sundhed for politikere m.fl. • Der er vedtaget en projektbeskrivelse for fortsættelsen af indsatsen
Generering og deling af viden om unges fysiske og mentale sundhed	<ul style="list-style-type: none"> • Alle kommuner har indgået aftale med BørnUngeliv om brug af ungeprofilundersøgelsen • Der er udvalgt et fælles batteri af spørgsmål, som skal følge den fælles indsats • Der er gennemført en baseline i 9. klasser i de samarbejdende kommuner • Ungeprofilundersøgelsen er gennemført på 3-5 ungdomsuddannelser • Der er udviklet en fælles monitoreringsmodel for indsatsen indeholdende konkrete mål og delmål samt proces for brug af data (med inspiration fra Den Islandske Model) •
Røgfri generation 2030	<ul style="list-style-type: none"> • Der er gennemført en kampagne om hjælp til rygestop rettet mod unge • Erfaringer fra rygestop til borgere med anden etnisk baggrund end dansk er opsamlet og delt mellem kommunerne • Der er igangsat projekt i et boligområde med fokus på at beskytte børn mod tobaksforurenede luft • Erfaringer med tobaksfri foreninger er opsamlet og delt mellem kommunerne

¹² Den nuværende fælles indsats, som er detaljeret beskrevet i på hjemmesiden udentobak

Organisering

Udmøntningen af KKR-strategien om unges fysiske og mentale sundhed kobles på den samarbejdsorganisation, der er udviklet mellem kommunerne om en røgfri generation 2030 – Bliv en vinder uden tobak.

Det betyder, at kredsen af socialdirektører er overordnet ansvarlig for indsatsen, og at indsatsen knyttes til de samarbejdende kommuners sundhedsforvaltninger. Styregruppen udgøres af en ledelsesansvarlig fra hver af de deltagende kommuners sundhedsforvaltning. I indkøringsfasen er der brug for at styrke samspillet mellem kredsen af socialdirektører og styregruppen. Derfor vælger direktørkredsen en kontaktperson af deres midte, som bindeled mellem kredsen af socialdirektører, styregruppen og projektledelsen.

Der ansættes en fælles projektledelse hvis primære funktion er at netværke, ideudvikle, og etablere samarbejder på kommunernes vegne i forhold til eksterne samarbejdspartnere, ressourcepersoner og faglige eksperter samt stå for den overordnede styring af indsatser og økonomi.

En driftsgruppe bestående af projektledelsen, 2-3 styregruppemedlemmer samt 1-2 repræsentanter fra børne- og unge forvaltningsområdet følger arbejdet og fremdriften i indsatsen med henblik på at kunne give sparring på processer og opgaver samt håndtering af akutte og komplekse situationer og problemstillinger med kort varsel.

Det konkrete arbejde med en røgfri generation 2030 har været varetaget af en koordinationsgruppe og et antal ad hoc arbejdsgrupper bestående af ledere og praktikere fra kommunerne. Denne model fortsætter og suppleres med to nye task force, som i første omgang skal arbejde i den indledende fase 2020-2021.

De to task force er: 1) Fælles vidensgrundlag, 2) Partnerskaber med ungdomsuddannelser. Hver kommune skal bidrage med en medarbejder, der kan indgå i en af de to task force. Arbejdet estimeres til at udgøre 10 timer om måneden.

Der etableres desuden en fundraisergruppe bestående af 1-2 direktører, en fundraiserkonsulent og projektledelsen. Gruppen skal sætte den strategiske retning for fundraising, deltage i indledende dialoger med eksterne samarbejdspartnere og fonde samt medvirke til udvikling af skitser til projektideer. Udarbejdelse af konkrete ansøgninger varetages af projektledelsen i samarbejde med ad hoc ressourcer fra kommunerne. Organisationsdiagram ses sidst i dette notat. Her er opgaver og forslag til bemanding også beskrevet.

Principper for samarbejdet

I arbejdet med en røgfri generation 2030, er der arbejdet ud fra nedenstående principper. Disse følges også i arbejdet med unges fysiske og mentale sundhed.

2 + 2 =5	<ul style="list-style-type: none"> • Vi skal udnytte vores fælles politiske platform mest muligt • Vi skal skabe konkrete resultater sammen • Vi skal lykkes med at fundraise til fælles nye indsatser
Godt for fællesskabet = godt for min kommune	<ul style="list-style-type: none"> • Vi trækker på interne ressourcer til løsning af opgaver • Ressourcer fra den enkelte kommune skal først og fremmest bruges til at 'shine' i egen kommune, man koordinerer med andre, der arbejder med det samme
Læring og kommunikation	<ul style="list-style-type: none"> • Vi gør os umage for at lære af processer, at se perspektiver i det vi gør, og vi deler vores viden, erfaringer og perspektiver • Vi viderebringer den store fortælling og perspektiverne fra de enkelte indsatser til direktørgruppen, og disse genfindes i vores politiske indstillinger og i vores eksterne kommunikation
Ankerpersoner	<ul style="list-style-type: none"> • Vi udpeger en eller flere ankerpersoner på de indsatser, vi aktuelt har prioriteret. Ankerpersoner har ansvar for at drive indsatsen i tæt samarbejde med projektledelsen og at formidle læring og perspektiver til resten af styregruppen • Ankerpersoner samarbejder med projektledelsen mellem møderne • Mødelederroller fordeles mellem styregruppemedlemmerne

Økonomi 2020

I 2020 fortsætter indsatsen på den økonomi, der er aftalt til 'Bliv en vinder uden tobak'. Aftalen blev indgået i januar 2018 og den udløber med udgangen af 2020.

Aftalen indebar følgende udgifter i 2019 for de ni kommuner:

Kommunernes udgifter til Bliv en vinder uden tobak 2019						
	Rygestopmedicin	Stoplinien	Projektledelse	Diverse	Borgere på tværs	I alt kr.
Albertslund	37.477 kr.	4.422 kr.	80.000 kr.	4.463 kr.	- 8.610 kr.	117.751 kr.
Brøndby	56.835 kr.	5.125 kr.	80.000 kr.	5.173 kr.	- 14.760 kr.	132.373 kr.
Dragør	1.611 kr.	1.407 kr.	40.000 kr.	1.420 kr.	1.230 kr.	45.668 kr.
Glostrup	22.795 kr.	3.115 kr.	60.000 kr.	3.144 kr.	4.920 kr.	93.974 kr.
Hvidovre	71.994 kr.	6.833 kr.	100.000 kr.	6.897 kr.		185.725 kr.
Høje Taastrup	25.234 kr.	7.135 kr.	100.000 kr.	7.201 kr.	6.150 kr.	145.720 kr.
Ishøj	58.056 kr.	3.417 kr.	60.000 kr.	3.449 kr.	2.460 kr.	127.381 kr.
Tårnby	32.501 kr.	5.929 kr.	60.000 kr.	5.984 kr.	2.460 kr.	106.875 kr.
Vallensbæk	18.490 kr.	1.507 kr.	40.000 kr.	1.521 kr.	6.150 kr.	67.668 kr.
I alt	324.992 kr.	38.890 kr.	620.000 kr.	39.253 kr.		1.023.135 kr.

"Diverse-posten" indeholder udgifter til udvikling og drift af hjemmeside, udgifter til projektleders deltagelse i konferencer samt dækning af udgifter til løn ud over de 620.000 kr. knap 30.000 kr. Udgifter til konference i Brøndby blev afviklet særskilt. "Borgere på tværs" er afregning mellem kommunerne for de borgere, der har gået til rygestop i en anden kommune end bopælskommunen. Projektleder udarbejder en årlig opgørelse over den totale vandring. Der afregnes med 1.230 kr. pr. netto borger.

Da Tårnby Kommune indledningsvis udelukkende ville være med i den del af indsatsen, der omhandler projektet "Bliv en vinder uden tobak" og det var vigtigt at 'få alle med', blev de øvrige kommuner enige om at give Tårnby rabat. Tårnby har indtil videre kun betalt $\frac{3}{4}$ af prisen til den fælles projektledelse. Det anbefales, at Tårnbys aftale justeres, idet Tårnby nu indgår i samarbejdet på lige fod med de øvrige kommuner, herunder at den fælles projektledelse håndterer værdikuponer til rygestop og udarbejder rapporter, ledelsesinformation, hørings svar mv. Det betyder, at Tårnby i 2020 skal betale 80.000 kr. til den fælles projektledelse.

Rødovre Kommune undersøger mulighed for at indgå i samarbejdet med en politisk beslutning inden sommerferien 2020. Under forudsætning af at Rødovre indgår i samarbejdet betaler Rødovre i sidste halvdel af 2020 efter 'den gamle' model. Rødovre indplaceres på baggrund af borgere over 16 år i kategori med Albertslund, Brøndby og Tårnby, dvs. $\frac{1}{2}$ x 80.000 kr., i alt 40.000 kr. til projektledelse.

Økonomi 2021

Fra 2021 indgår alle kommunerne en ny forpligtende aftale om basisøkonomien i den fælles indsats. Der lægges op til en model, hvor kommunerne betaler for en fælles projektledelse samt en mindre pulje, som projektledelsen i samarbejde med styregruppen kan råde over.

Derudover skal kommunerne forvente udgifter til rygestopmedicin og abonnement til ungeprofilen. Kommunerne skal afsætte personaleressourcer. Nedenfor gennemgås de enkelte udgifter. I bilag ses en samlet opgørelse over de forventede udgifter i 2021 for den enkelte kommune.

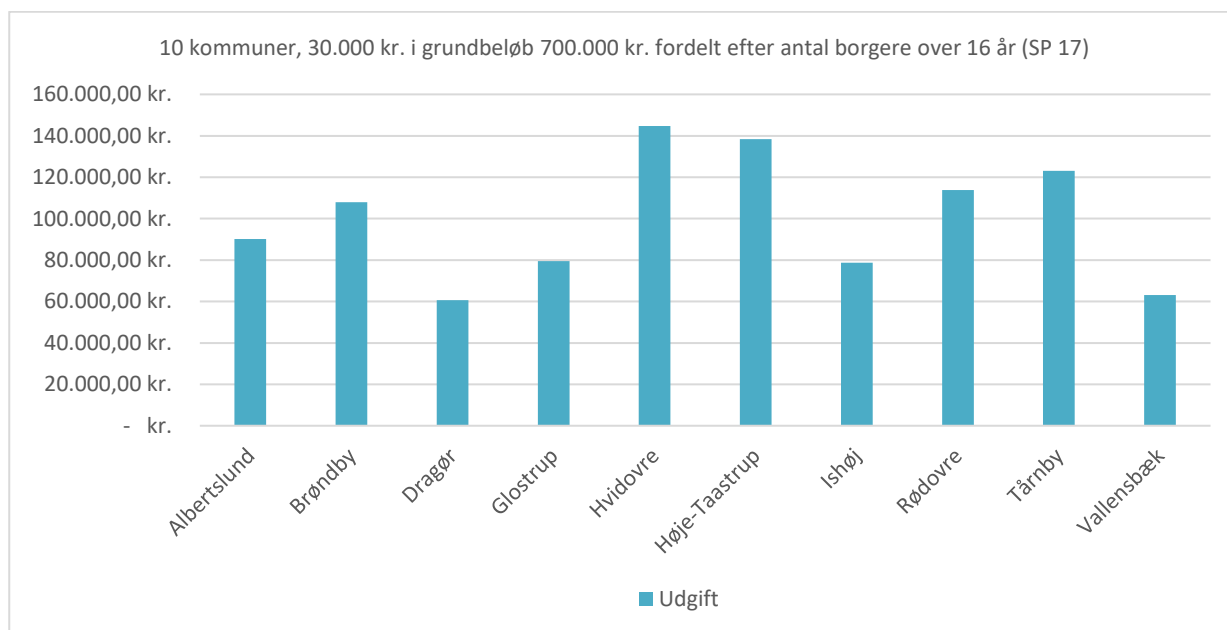
Basisbudget

Der afsættes 1.000.000 mio. kr. pr. år til den samlede indsats, som skal dække:

- Projektledelse (projektleder og studentermedhjælper)
- Kommunikation (drift af hjemmeside, fælles kommunikationsmateriale)
- Stoplinien (opfølgning på rygestop)
- Fælles konferencer og kompetenceudvikling
- Aktiviteter målrettet unge
- Tilbud på uddannelsesinstitutioner
- Diverse

Basisbudgettet dækker minimumsudgifterne. For at nå de beskrevne delmål skal der allokeres yderligere ressourcer til arbejdet. Der skal være en fælles drøftelse af, hvordan kommunerne inden for den økonomiske ramme kan bidrage med relevante ressourcer til opgaveløsningen. Styregruppen beslutter den konkrete brug af midlerne.

Fordelingen af basisbudgettet tager udgangspunkt i at hver af de deltagende kommuner betaler et basisbeløb på 30.000 kr. De resterende 700.000 fordeles mellem kommuner efter en fordelingsnøgle, baseret på antal af borgere over 16 år (SP 17). Nedenfor er fordelingen vist.

Tillægsudgifter

Kommunerne skal forvente udgifter til rygestopmedicin¹³. Udgiftsniveauet er pt. 433 kr. pr. tilmeldt. (Der var 750 tilmeldt et rygestopkursus i 2019, og der er afregnet 325.000 kr. til apotekerne i 2019).

Der skal også forventes udgifter til ungeprofilundersøgelsen. Her betaler hver kommune en fast abonnementspris for at være med. Udover abonnementsprisen skal der betales en årlig pris pr. til valgt modul. Der kan vælges mellem fire moduler: småbørnsmodul, skolebørnsmodul, unge- og ungeprofilmodul og plus-modul. Både abonnementspris og modulpriser er afhængige af den betalingskategori, som kommunen er indplaceret i på baggrund af indbyggertal. Prisen varierer fra 39.150 kr. for to moduler for kommuner over 50.000 indbyggere (fx Hvidovre) og 12.500 kr. til kommuner under 25.000 indbyggere (fx Dragør). Som tidligere nævnt har nogle af kommunerne allerede abonnement og skal evt. kun udvide med et enkelt modul, mens andre skal beregne hele udgiften.

Derudover skal der afsættes ressourcer til deltagelse i de foreslåede task force grupper, koordinationsgruppen og ad hoc arbejdsgrupper. Arbejdet i koordinationsgruppen estimeres til 8 møder pr. år af 2 timers varighed. Arbejdet i de to task force grupper om partnerskaber med ungdomsuddannelserne og etablering af fælles vidensgrundlag er estimeret til at være 10 timer/mdr. pr. kommune.

Fondsmidler

I økonomimodellen er der ikke taget hensyn til økonomi fra eksterne fonde til strategiske projekter. Det er foreslået, at der nedsættes et fundraisergruppe, som får til opgave at sætte gang i fundansøgninger.

Pt. arbejdes der med at finde eksterne samarbejdspartnere og ekstern finansiering til tre projekter.

De tre projekter er:

- Klar livet uden røg og rusmidler – en indsats i udskolingen, hvor vi vil udvikle, teste og udbrede en indsats/valgfag til udskolingen. På Det Sektorfri Forebyggelseslaboratoriets ide- og fonsdsdag den 6. februar 2020, var der flere aktører, der viste positiv interesse for projektet. Dette var bl.a. Sundhedsstyrelsen, Komiteen for Sundhedsoplysning samt Det Sektorfri Forebyggelseslaboratorium.
- Røgfrit Gadehavegård, hvor vi i samarbejde med boligforeningens afdelingsbestyrelse vil sætte fokus på røgens farlighed for at forebygge at børn udsættes for tobaksforurenede luft og nedbringe rygeprævalensen i boligområdet. Her har Kræftens Bekæmpelse tilkendegivet interesse for samarbejde mhp. fælles henvendelse til relevant fond.
- Rygestop til mennesker med psykiske lidelser – et samarbejde med Psykiatrisk Center Glostrup om indførelse af systematisk henvisning til rygestop og udvikling af attraktive rygestoptilbud tilpasset målgruppen. Her er der aftalt et møde om mellem Det Sektorfri Forebyggelseslaboratorium, tobaksprofessor Charlotta Pisinger og Bliv en vinder uden tobak med det formål af drøfte muligheder for fælles indsats.

---

¹³ Kommunerne kan regne med, at der kommer en ny pulje ('forsøgsordning' 2020-23) jf. finanslovsaftalen fra dec. 2019. Det er dog uvist, hvornår og hvordan denne pulje udmøntes og hvordan midlerne fordeles

Bilag 1: Overblik over organisering i Klar livet – uden røg og rusmidler

Røgfri generation 2030

- Røgfri grundskoler
- Røgfri foreninger og udearealer
- Hjælp til rygestop

Koordinationsgruppe Røgfri Generation 2030

Tobakskoordinatorer fra hver kommune
(8 møder om året)

- At løse konkrete opgaver som følger af beslutninger i styregruppen
- At implementere fælles metoder og procedurer
- At fremme erfaringsudveksling, deling af viden og styrke sammenhængen

Arbejdsgruppe Tobaksfri forening

Brøndby og Vallensbæk (Brøndby er tovholder)

- Udvikle og afprøve gode modeller for indførelse af tobaksfri foreninger, herunder brug af snus

Arbejdsgruppe Rygestop på dit sprog

Brøndby, Hvidovre, Høje-Taastrup og Ishøj
(Brøndby er tovholder)

- Udvikle og afprøve gode modeller for rekruttering af borgere med anden etnisk baggrund end dansk til rygestop

Arbejdsgruppe Rygestop til mennesker med psykiske lidelser

Glostrup og projektleder (Glostrup er tovholder)

- Samarbejde med Psykiatrisk Center Glostrup om hjælp til rygestop

Arbejdsgruppe Røgfrit Gadehavegård

Høje-Taastrup og projektleder (Høje-Taastrup er tovholder)

- Samarbejde med afdelingsbestyrelse i Gadehavegård om kampagne med fokus på at beskytte børn mod tobaksforurenet luft

Klar livet – uden røg og rusmidler

Overordnet styregruppe

(2 -3møder om året)

Kredsen af socialdirektører

- Sætte den overordnede retning for indsatsen
- Give sparring til politiske processer og allokere ressourcer
  - Facilitere samspillet mellem forvaltningerne
  - Godkende partnerskaber

Styregruppe

(8-10 møder om året)

Sundhedschefer/ansvarlige fra 10 kommuner

- Fastlægge og udvikle strategi for indsatserne og, sikre implementering af metoder, praksisser og indsatser
- Sikre at resurser og opgaver fordeles med hensyntagen til kommunernes forskellige størrelser
  - Godkende projektbeskrivelser for særlige indsatser
- Koordinere ift til det politiske og øverste administrative niveau

Driftsgruppe

(4-6 møder om året)

Projektledelse, 2-3 fra styregruppen og 1-2 fra børne- og ungeområdet

- At give input til oplæg til direktørkreds og styregruppen
- At give sparring på processer og prioritering af opgaver
- At håndtere akutte og komplekse situationer eller problemstillinger med kort varsel

Projektledelse

- At netværke, ideudvikle, og fundraise på kommunernes vegne i forhold til eksterne samarbejdspartnere, og faglige eksperter
  - Afvikle fælles konferencer og uddannelsesaktiviteter
- Yde sparring og bistand til kommunernes tobaksforebyggelse
- At udarbejde ledelsesinformation, stå for møder i styregrupper og driftsgruppe samt deltage i de nedsatte task force
  - Overordnet styring af indsatser og økonomi

Unge fysiske og mentale sundhed

- Partnerskaber med ungdomsuddannelser
- Styrket samarbejde mellem forvaltninger
- Generere viden unges sundhed og trivsel

Task force – Fælles vidensgrundlag

Projektleder og 5 projektmedarbejdere
(xx er tovholder)

(8 møder om året/10 timer pr. mdr. pr.medarbejder)

- Hjælpe alle i gang med ungdomsprofilundersøgelse
- Udvælge fælles spørgebatterier
- Udvikle modeller for at sætte data i spil
- Sammenligne data med andre datakilder

Ny

Task force - Ungdomsuddannelser

Projektleder og 5 projektmedarbejdere
(xx er tovholder)

(8 møder om året/10 timer pr. mdr. pr.medarbejder)

- Møder med ungdomsuddannelser
- Planlægge og koordinere indsatser
- Erfaringsudveksling på tværs

Ny

Fundraiserarbejdsgruppe

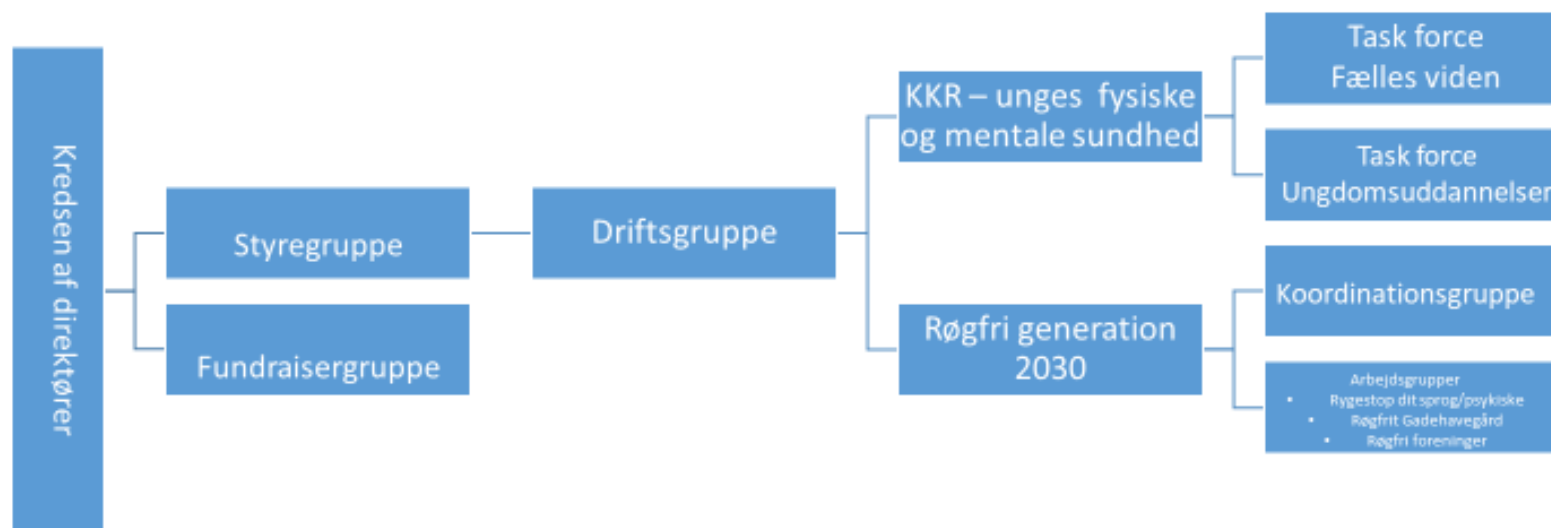
1-2 direktører, fundraiserkonsulent og projektledelse
(xx er tovholder)

(4-6 møder om året)

- Sætte strategisk retning
- Deltage i indledende dialoger med partnere og fonde
- Deltage i udvikling af projektskitser

Ny

Organisationsdiagram

Bemanding af task force

Opgaver	Kompetencer	Hvem
<p>Fælles vidensgrundlag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hjælpe alle i gang med ungdomsprofilundersøgelse • Udvælge fælles spørgebatteri • Udvikle modeller for at sætte data i spil • Sammenligne data med andre datakilder	<ul style="list-style-type: none"> • Praktisk erfaring med brug af ungdomsprofilundersøgelse • Erfaring med bearbejdning og analyse af sundhedsfremmedata • Erfaring med sundhedsprofilerne	<ul style="list-style-type: none"> • Mette Nielsen, Glostrup (tbc) • Olga Gavryushenko, Ishøj • Lars Ole Andersen, Brøndby • Vallensbæk (SSP/UU) • Dragør (SSP/UU) • Helle Stuart
<p>Ungdomsuddannelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Møder med ungdomsuddannelser • Planlægge og koordinere indsatser • Erfaringsudveksling på tværs • Inddrage unge	<ul style="list-style-type: none"> • Viden om strukturel forebyggelse • Kendskab til målgruppen • Faglig viden om sundhedsfaglige temaer, særlig mental sundhed og rusmidler	<ul style="list-style-type: none"> • Marie Friis Rosschou, Hvidovre • Line Fjord Nielsen, Tårnby • Christina Skriver Klønø, Albertslund • Sandra Nachdam Koch, Høje-Taastrup • Rødovre • Helle Stuart

Bilag 2: Budget 2021 Klar livet - uden røg og rusmidler

Budget 2021 – Klar livet uden røg og rusmidler

	Projektledelse kommunikation, kompetenceudvikling, Stoplinien og aktiviteter	Måltal Borgere tilmeldt rygestopforløb 35 pct. af 5 pct. af antal daglig rygere SP17	Rygestopmedicin 433 kr. pr. tilmeldt Vi får evt. tilskud fra staten	Abonnement BørnUngeLiv 2 moduler Flere kommuner betaler i forvejen	I alt kr. pr. år	Ressourcer (min) til task force 10 timer/mdr. til brutto 250 kr. pr time. Kan lægges som personaleressourcer
Albertslund	90.000	77	33.341	24.300	147.641	30.000
Brøndby	108.000	89	38.537	24.300	170.837	30.000
Dragør	61.000	25	10.825	12.150	83.975	30.000
Glostrup	79.000	54	23.382	12.150	114.532	30.000
Hvidovre	145.000	119	51.527	39.150	235.677	30.000
Høje-Taastrup	138.000	124	53.692	39.150	230.842	30.000
Ishøj	79.000	60	25.980	12.150	117.130	30.000
Rødovre	114.000	93	40.269	28.350	182.619	30.000
Tårnby	123.000	103	44.599	28.350	195.949	30.000
Vallensbæk	63.000	26	11.258	12.150	86.408	30.000
Alle	1.000.000	770	333.410	232.200	1.565.610	

Bilag 3: Kilder

- FOLKETAL DEN 1. I KVARTALET EFTER OMRÅDE, KØN, ALDER OG CIVILSTAND, Statistikbanken, 2019.
- Fælles strategi for unges fysiske og mentale sundhed – for kommuner i Region Hovedstaden, KKR-Hovedstaden
- UNG19 – Sundhed og trivsel på gymnasiale uddannelser 2019, Statens Institut for Folkesundhed
- UNG19 - Sundhed og trivsel på erhvervsuddannelser 2019, Steno Diabetes Center Copenhagen, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse
- Elevtrivsel på gymnasiale uddannelser, Danmarks Evalueringsinstitut, 2019
- Mental sundhed til alle – ABC i teori og praksis, Vibeke Koushede og ABC-partnerskabet, 2018
- Development and Guiding Principles of the Icelandic Model for Preventing Adolescent Substance Use, Kristjansson et al, 2019
- Danmarks Nationale Reformprogram 2019, Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet
- Sundhedsprofil for Region Hovedstaden og kommuner 2017 – Sundhedsadfærd og risikofaktorer

Hjemmesider

- Abcmentalsundhed.dk
- Boernungeliv.dk
- Sst.dk/da/viden/forebyggelse/forebyggelsespakker-til-kommunerne
- Sund-by-net.dk
- Udentobak.dk